

N° 213

D. 9. Sierpnia.

SOBOTA.

ROK 1828.

KURJER

Warszawski

WSPOMNIENIA.

Okropny pożar w Wilnie 1655.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Rada Administracyjna Królestwa postanowieniem zd. 5 b.m. i r., w miejsce Obrońcy Prokuratorji Ilnej *Tadeusza Podbielskiego* powołanego na urząd Radey, mianowała Obrońcą Prokuratorji Jeneral: w Królestwie Polskiem *J.P. Xawerego Koisiewicza* iej dotąd Zastępcę Obrońcy.

Zapis JIPP. Uczniów *Uniwersytetu* na rok przyszły szkolny 1828—9, rozpocznie się z dniem 1szym, skończy się zd. 15 *Września*, zaś d. 16, rozpoczną się kursa.

Oddawna wielu lubowników wymowy ojczyściej życzyło aby w nowem wydaniu wyszły z druku *Kazania Skargi*, tego wzorowego i iak słusznego zowią, *światostego* Polskiego *Kaznodziei*. Dopełni tego życzenia *F.S. Dmochowski* i ogłosił już stosowny Prospekt. Nawyjsze mające kilkanaście tomów *Kazań Skargi*, prenumerata przyjmuje się, na 2 tomy, z góry po zł: 4 i pół za każdy, w głównym Kantonie *Gazety Korrespondenta*.

Za 100 zł: w Listach Zastawn: żądają zł: 86, dają zł: 85 i pół.

Słychać iż czynią przygotowania do oświecenia gazem iednego z gmachów tulejszej stolicy. Spodziewać się trzeba, iż przykład ten znajdzie naśladowców i nie znaną u nas dotąd, a w krajach ościennych bardzo się rozszerzającą, obudzi gałęź przemysłu. W Berlinie już nie tylko ulice gazem są oświecone, lecz wszystkie sklepy i wielka część domów prywa-

tych innego niemają po wszystkich piętach światła.

Wyszedł z druku *Pamiętnik historyczny Płocki* przez *W. Hipolita Gawareckiego* M. Pr: Prokuratora Królew: przy Trybunale Cyw: Woiew: Płockiego, Członka Komis: Examinacyjnej tegoż Woiewództwa, Towarzystw naukowych *Krakowskiego* i Płockiego przy *Szkole Woiewódzkiej*, Orderu *S. Stanisława* klasy III Kawalera. W Warszawie, nakład i druk *N. Gliksberga* Księgarza i Typografa. Króles: Warszaw: Uniwer: 1828, in 12. stołbie VIII i 134 z ryciną wyobrażającą Kontynę starożytną pod wsią Orszymowem; cena zł: 3. Pamiętnik ten zawiera Przywileie i nadania udzielane przez *Bolesława IV*, *Ziemowita Xięcia Mazowieckiego* i *Alexandra Jagiellończyka* różnym zgromadzeniom duchownym, Lastrację miasta *Przasnysza* w r. 1564 odbytą, Instrukcję daną Posłom do *Karola XII* Króla Szwedzkiego z ziemi Wyszogrodzkiej w r. 1705 dnia 26 Lutego. Instrukcję Woiew: Płockiego dana Posłom nemine contradicente na Sejm Walny ordynar: 6cio-niedzielnego *Grodzińskiego* w r. 1752. Różne opisy samego Płocka. Opisy miast: *Nowego miasta*, *Zakroczyma* i *Opatówki*, dalej o *Głogowczyku* czyli *Pawle Głogowskim* sławnym ze znajomości języka Greckiego, nareszcie o starożytnych zamekach i okopach w Woiew: Płockiem, o różnych nagrobkach znajdujących się po różnych Kościołach w Woiewódz: Płockiem. Życzyć by na-

leżało ażeby w każdym Woiewództwie, a szczególnie tam gdzie są Towarzystwa naukowe, zbierano historyczne szczegóły tak iak praciwie P. *Cawarecki* a posłużyło by to wielce do uzupełnienia dziełow narodowych.

Jutro u *Pustelnika* pod *Młocinami*, Żoko na maszt wliwie, i różne doświadczenia zgręczności okaże.—Godziennie w temże miejscu odbywać się będzie strzelanie do *Turczy*.

Dzieła kompletne Massillona w ięzyku Francuskim w 14 Tomach in 12, są do nabycia w Księgarni *Brzeziny* i *Komp.* Cena zł: 90.

Nowy Wale, Mazur i Anglez przez Jg: *Chudobę*, wyszedł świeżo w składzie muzyki K. L. *Magnusa*. Cena zł: 1 gr: 15. — W tymże składzie wychodzić będą każdego Poniedziałku nowe kompozycje na Fortepjan, najlepszych w kraju naszych artystów i amatorów.

Onegdaj było ciepła stopni 15.—Wczoraj 17.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

Arcy-Xiażę *Rudolf*, Kardynał, Arcy-Biskup Ołomuniecki, najmłodszy Brat Cesarza *Austriackiego*, po długiej chorobie żyć przestał, mając lat 40.

Jeden z synów *Xięcia Orleanu* umarł d. 26 z. m. w 91ym roku życia. Dwór *Francuski* z tego powodu na dni 11 przywdzieie żałobę. — Jeden z dzienników Paryzkich donosi, że w *Tuluń*ie organizuie się wyprawa 12,000 wojska, które wkrótce popłynie do *Grecji*. Szlachetna iest myśl która była powodem tego przedsięwzięcia i należy do zamiarów mądrej polityki. Państwo *Rossyjskie* wezwalo nas abysmy także dopomogli, w celu przymuszenia *Ibrahima* do opuszczenia *Grecji* i powrotu do *Egiptu*. *Anglja* musi nam dopomódz z swoją marynarką, gdyż nie może być nieczynną w terażniejszej wojnie, której dziełanie odbywa się blisko siedmiu wysp *Jonskich*. — Do *Tulonu* przybyły niedawno okręty które przewiozą wojska

z *Kadyxu* do *Francji*. — Prywatne wiadomości zapewniają że część wojska *Francuskiego* które przybędzie z *Kadyxu*, popłynąć ma do *Algieru*. — We *Włoszech* terażniejsze lato iest tak chłodne, iak dawno nie było. — W *Nowszato* we *Francji* znikł niespodzianie starozakonny *Maj* pierwszy Bankier wtem mieście, który zostawił pasywnu wynoszące przeszło półtora miliona franków.

Donoszą z *Lizbony* że terażniejszy Król *Portugalski* *Don Michał* I. wydał wyroki, tyczące się różnych urzędow wojska i ienów wojennych należących do korpusu stronników Cesarza *Don Pedra* oraz względem ogłoszenia przez niego wydanej amnestji. 2000 konstytucjonistów przeszło teraz na stronę *Don Michała*, a 4000 udało się do *Hiszpanji*. — Prawie cały korpus *Margrabiego Szawes*, (który dotąd znajdował się w zakładach hiszpańskich) wrócił do *Portugalji*. — Jenerałowi *Pampelunie*, *Ibrahiemu Subsera*, i byłemu Posłowi *Portugalskiemu* przy dworze Paryzkim *Mello Brejner*, ma być utworzony proces. — Donoszą z *Seplina*, d. 17 z. m. że powstanie w *Bosni* powiększa się co raz bardziej i wzbudza największą obawę, że dotąd spokojni *Serwianie* także powstaną przeciw *Turkom*. *Basza Trawniku* który dosyć wczesnie odkrył spisek w *Bosni*, nie mogąc samowładnie działać, doniósł o tem *Sultanowi*, zapytując się iak ma sobie w tej mierze postąpić, poczym *Sultan* przysłał rozkaz temuż *Baszy*, żeby hersztom buntu niezwłocznie rozkazał ściąć głowy, iednak iuż było za późno, bo dowódcy buntu dowiedziawszy się, że *Basza* iuż iest uwiadomiony o ich zamiarze, dali hasło do rozpoczęcia rozruchu, w którym d. 9 z. m. *Basza Trawniku* zamordowany został w swoim pałacu. *Bośniacy* *Mahometaniscy* mieli z tego powodu największą nienawiść przeciw temu *Baszy*, że z szczególną gorliwością wpro-

wadził w swoim baszostwie nowy system woj-
skowy według woli *Sultana*.

Basza Egiptu znajduje się ciągle w *Kairze*,
gdzie iak mniemaia, przedłuży się pobyt jego.
W pewnej wsi, pięćset ludzi wypaliło sobie o-
czy niegaszonym wapnem, aby się uwolnić od
służby wojskowej. Basza kazał ich dziesiąt-
kować, a innych zaprowadzić na galery w por-
cie. Morowe powietrze grassuie w Syrii. —
Dostrzegacz Austriacki donosi, że Wielki *We-
zyr* dopiero wtenczas wyruszy do wojska, gdy
Szumla zostanie otoczona wojskiem *Rossyjs-
kiem* i do gór *Balkanu* zbliżą się *Rossjanie*.
Tymczasem różne oddziały uzbrojonych *Tur-
ków* spieszą pod *Szumle* i *Warne*. — *P. Strat-
fort Kaning* bardzo śpiesznie dąży do *Korsu*.
— W *Madrycie* czynią świetne przygotowania
na przyjęcie wracającego do tej stolicy Króla
Hiszp. a chociaż Urząd Muncypalny tego mia-
sta ma swą kasę prawie pustą, iednak znaczne
summy przeznaczyć na bramy tryumfalne, il-
luminacje etc. — Jeden z obywateli *Neapolu*
wysłał Idia swą córkę do swojej krewnej mie-
szkającej w *Madrycie*; ta panienka przy odjeź-
dzie została zaręczoną młodemu rzeźbiarzowi,
wesle miało się odbyć za powrotem panny po
3 latach. Wraca panna, wchodzi do mieszk-
kania ojca, i niestety, widzi go leżącego w tru-
mnie! Rozpaczająca spieszy do stryia w tejsze
stolicy mieszkającego, i słyszy okropne narze-
kania, gdyż w tej chwili odebrał wiadomość,
że rozbił się na morzu jego okręt, który był
całym jego majątkiem! stroskana panienka do-
pytuje się o swego narzeczonego, lecz dono-
szą jej, że właśnie wczoraj został okuty, a to
za fałszowanie wexłów.

Ze Lwowa. — Dnia 26 Lipca we Lwowie
w praktycznej szkole położniczej szczęśliwie
rozwiązana została z brzemienia Anna Olsza-
nowiczowa, licząca lat 38, grecko-katolickiej

religji, rodem z Kropiwnik, Cyркуtu Sambor-
skiego, wzrostu tylko stóp trzy i calów
pięć mająca (karlica). Gdy położnica dla
ułomności ciała nie była zdolna do natural-
nego porodzenia, JP. Felix Pfau, c. k. Pro-
fesor teoretycznej i praktycznej sztuki po-
łożniczej w Uniwersytecie Lwowskim, przedsię-
wziął w obecności c. k. Rady Gubernjalnego,
kraiowego Protomedyka i Dyrektora nauk le-
karsko-chirurgicznych, wszystkich Professo-
rów, wielu lekarzy i całego zgromadzenia
uczniów rzadką operację, znaną w sztuce po-
łożniczej pod nazwiskiem: *Kaiserschnitt*, (*Hys-
terothomie*). Dziecię przyszło na świat nieży-
we, lecz w krótkce przywrócone zostało do życia,
i jest to dziewczyna zupełnie ukształtowana, dłu-
gości 19 calów i waży 5, 3/4 funtów. — Przed
niewielą dniami znaleziono w pewnym kamie-
niotomie koło Lwowa, szczękę olbrzymiego
zwierza, iak się zdaje z rodzaju *Elephas pri-
mordialis*, albo *Anthractorium C.* Mo-
że się uda kamieniarzom, wynaleść w ciągu
dalszej pracy i resztę tego kościotrupa, co by
była ze wszech miar rzecz bardzo intreesuią-
ca. I to już jest uwagi godna, że kości te zna-
leżono w tej okolicy, a co większa, w łomie
kamieni piaszczystych. — Ogłoszono tu nastę-
pujące rozporządzenie: *Żydom* zakazuje się
na przyszłość naczyniami kościelnymi, para-
mentami, krucyfixami, obrazami świętych,
w ogólności wszelkimi przedmiotami, które
ze kształtu swojego iedynie do użytku chre-
ścjańskiej służby Bożej są przeznaczone, pro-
wadzić handel w sklepach, w swoich domach,
przez wędrowanie po domach, na targach, bu-
dach tandetnych, lub iakimbądź sposobem, al-
bo też na publicznych sprzedażach zakupywać.

PRZYJECHALI DO WARSZAWY.

Sumiński Antoni Radea Stanu z Kalisza. — Zakrzew-
ski Jan Prezes z Grodna. — Boiarski Jan Sędzia z Mię-

dzyrzecza. — Skarbek Tekla Hrabina z Mrogów. — Ostrorog Walerja Obywatelka z Przyłków. — Przeszchników Piotr Konsyljarz z Londynu. — Chwalibóg Karól Prorokator z Płocka. — Heborski Florjan Urzędnik z Petersburga. — Deholi Prezes z Radomia. — Gychorski Wincenty Sędzia z Przedeza. — Gołuchowski Albert Hrabia z Lwowa.

DONIESIENIA.

Trzy Sklepy i mieszkania na antresolach na 1m i 2m piętrze, są do naigcia obok nowego Teatru w domu Nr 476 lit: A, do naigcia od S. Michała r. b. Wiadomość u Murgrabiego.

Kto życzy przyiąć 20 kilka tysięcy w srebrze na czystą hypotekę, z umówionym procentem; poweźmie wiadomość w Drukarni Kurjera.

W domu pod Nr 328 w Rynku nowego miasta i ulicy Franciszkańskiej, znajdują się do wydzierżawienia w każdym czasie 3 Sklepy z 3ma Pokoiami, Piwnicami i Składem na drwa. Bliższa wiadomość na 2gim piętrze.

Przybyły Landkuczer z Wrocławia wygodnym powozem; życzy sobie mieć Pasażerów do Wiednia, Berlina, Lipska, Wrocławia, Drezna, lub gdzie się podobać będzie. Bliższa wiadomość w Hotelu Drezdeńskim Nr 556.

Do handlu Zieglera i Sturma potrzebny jest Terminator w wieku nie przechożącym lat 15, któryby przy dobrej kondukcji, także znałomść języków polskiego i niemieckiego, psiadł. Życzący zgłosić się może do Handlu powyższego przy ulicy Senatorskiej pod Nr 460.

Powodowany oświadczeniem JP. Józefy Bienkowskiej Obywatelki spekulacjami trudniącej się, w Warszawie przy ulicy Piekarskiej pod Nr 127 mieszkać, do protokołu zaigcia na dniu 5 Lipca r. b. przez W. Andrzeja Tryllerowicza Komornika Trybunału tutejszego, w wykonaniu Wyroków Sadu Appellacyjnego i Sadu Najwyższej Instancji Królestwa Polskiego sporządzonego, wniesionym w przedmiocie, iż zaigcie Precjoza mianowicie Zegarki srebrne, złote Pięścionki, Obrączki złote, iak niemiej Krzyż Stej Anny i Eżyki stołowe srebrne, są własnością osób trzech, przez które wspomnianej P. Bienkowskiej w zastaw powierzone zostały. Wzywam osoby interessowane, zmieszkania niewiadome, respective do fantów swych prawo maiać, ażeby się w d, 10 m. i r. b. o godzinie 9 do 12 zrana w Kan-

cellarji W. Wojciecha Rucińskiego Komornika Sądowego w Warszawie przy ulicy Podwale pod Nr 530 sytuowanego, znajdować się raczyły, gdzie własności swe na teraz pod zarządzeniem moim iako ustanowionego Sądownie Dozorcy, znajdujące się za poprzedniem zaświadczeniem pierwiastkowej Depoentki Bienkowskiej, i złożeniem na ręce w spomnianego Komornika Rucińskiego, zaciągnięnej pożyczki, odbierać będą mogły. Ostrzegłem przytem iż po upłynieniu tego czasu każda z wezwanych osób, sama sobie winę przypisze, iak przedmioty questionis, na wezwanie działającego w tym interessie Komornika do Licytacji poddać będą zmuszony. —

Walenty Jaskulski.

W domu pod Nr 671, przy ulicy Leszno, nabyć można za umiarkowaną cenę Bryczkę Brocką lekką, pakowną, nie wiele używaną. Adresować się należy na 1sze piętro od frontu.

Biuro Jeneralne Stempla podaje do powszechnej wiadomości o przysposobieniu w składzie Głównym Materjałów Stemplowych Kart, tak Francuzkich iako i Polskich z połączeniami brzegami w najlepszych gatunkach po cenie zwyczajnej; z dodatkiem po groszy 27. za wylączenie. — W Warszawie dnia 31 Lipca 1828 r. — *Reient Bióra Njego Stempla, Zdanowicz.*

Kommissja Nadzoru Budowl Korony, podaje do wiadomości, iż w dniu 12 Sierpnia r. b. o godzinie 10tej zrana na gruncie Possessji Nr 2634 i 2652 przy ulicy Marjensztadt i Garbarskiej pod kierunkiem J. Jarminskiego Intendenta Zamku Królewskiego; Hoffmanna Budowniczego, z powodu niedoskiej licytacji, odbywać się będzie powtórna licytacja in plus za gotowe pieniądze na materjały z budowl wyżej rzezonych Possessji do rozebrania przeznaczonych, osoby przeto chcą kupna maiać w terminie i miejscu oznaczonym stawić się zechcą, taxa i warunki licytacji każdego czasu w Biórze Kommissji Nadzoru Budowl Korony w Zamku Królewskim przejrane być mogą. — W Warszawie dnia 1 Sierpnia 1828 r. Z polecenia Kommissji *Emich Sekretarz.*

Felix Kolczewski wydoskonaliwszy się za granicą w sztuce tarcia farb i fabrykacji płótna do malowania olejnego, wrócił teraz z Berlina do ojczyzny, i ofiaruje swe usługi Szani Publiczności. Mieszka przy ulicy Sto Krzyskiej Nr 1334, w korpusie na drugim piętrze.

TEATR. Jutro albo w Dziatienkach nowa Opera *Telemak*, albo w zwyczajnym Teatrze Mielo: 30 lat.